

Saksbehandler

Andreas Vikan Røsæg

Telefon

77642117

Vår dato

13.11.2014

Deres dato

Vår ref.

2014/195 - 27

Deres ref.

Arkivkode

433.52

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Kvote for kvotejakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn 2015

Rovviltnemnda i region 8 hadde møte i Tromsø den 23.10.2014. På møtet ble det i sak 23/14 fattet slikt:

Vedtak:

Gaupekvote i Finnmark

A-området i Finnmark:

En – 1 – gaupe kan felles i A-området.

B-området i Finnmark:

Totalt syv – 7 – gauper kan felles i B-området, derav maksimalt to – 2 – voksne hunngauper. Når to voksne hunngauper er skutt i B-området, stoppes jakta i B-området.

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland

Det kan felles to – 2 – gauper i B-området i Troms og samarbeidsområdet med Nordland. Av disse kan det ikke felles mer enn totalt én gaupe i B-området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6). Da det kun åpnes for jakt på to dyr, settes ingen tisekvote.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 ved Fylkesmannen i Troms, jf. forvaltningsloven § 32.

Rovviltnemnda sin innstilling til vedtak:

Gaupekvote i Finnmark

A-området i Finnmark:

En – 1 – gaupe kan felles i A-området.

B-området i Finnmark:

Totalt syv – 7 – gauper kan felles i B-området, derav maksimalt to – 2 – voksne hunngauper. Når to voksne hunngauper er skutt i B-området, stoppes jakta i B-området.

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland

Vedtas som innstilt fra sekretariatet.

Innstilling til vedtak:Gaupekvote i FinnmarkA-området i Finnmark:*En – 1 – gaupe*

Indre B-området i de delene av kommune Alta, Kvalsund, Porsanger, Kautokeino, Karasjok, Tana, Nesseby og Sør-Varanger som ikke ligger i A-området eller er nevnt nedenfor:

Tre – 3 – gauper hvorav maksimalt en – 1 – voksen hunngaue. Hvis en hunngaue blir felt i dette området stoppes jakta og eventuelt resterende dyr på kvoten blir overført til kvoten i ytre område.

Ytre B-området øst for Bøkfjorden i Sør-Varanger kommune, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Nordkinnhalvøya nord for Hopseidet, Sværholthavøya nord for fylkesvei 183, Nordkapp, Havøysund, Kvalsund nordvest for Repparfjorden og nordvest for Vargsundet, Alta nord for Langfjorden til E6 og fylkesgrensa for Troms. Hammerfest, Hasvik og Loppa kommune:

4 gauper uten hunndyrkvote, dersom en voksen hunngaue felles i indre B-sone før kvoten der er fylt, overføres resterende av kvoten til det ytre B-området.

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland

Det kan felles to – 2 – gauper i B-området i Troms og samarbeidsområdet med Nordland. Av disse kan det ikke felles mer enn totalt én gaupe i B-området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6). Da det kun åpnes for jakt på to dyr, settes ingen tispekvote.

Politiske føringer og lovverk som ligger til grunn for sekretariatets saksfremlegg

- St. meld. nr. 15 (2003–2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003–2004)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19.6.2009
- Lov om viltet (viltloven) av 29.5.1981
- Forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) av 18.3.2005
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013
- Forvaltningsplan for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt mars 2011
- Representantforslag 163 S (2010–2011), og Stortingets behandling 17. juni 2011

Jf. Rovviltforskriften § 16 skal felling eller forsøk på felling meldes inn uten opphold til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Dette for å sikre at meldinger om felte dyr trekkes fra kvote umiddelbart, og for å gi mulighet til å gjennomføre skuddplassundersøkelse, som ledd i oppsynet med jaktutøvelsen i regionen.

Saksfremlegg

Rovviltnemnda i region 8 skal fatte vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i Finnmark, Troms og fastlandsdelen av Nordland sør til Rombaksbotn. Sekretariatet ved fylkesmennene i Troms og Finnmark legger her frem saksfremlegg med en faglig tilrådning til kvote.

Internasjonale avtaler og rammer

Norge har internasjonalt forpliktet seg til å ta vare på bjørn, gaupe, jerv, ulv og kongeørn gjennom Bernkonvensjonen som av Norge ble ratifisert i 1986. Konvensjonen inneholder krav til bevaring av flora og fauna i deres naturlige leveområder.

Sammen med 191 andre land og EU har Norge signert konvensjonen om biologisk mangfold. Konvensjonen trådte i kraft i 1993. Land som har underskrevet avtalen er forpliktet til å lage nasjonale strategier og handlingsplaner for å bevare det biologiske mangfoldet. Landene skal blant annet bevare truede arter og fremme samarbeid med andre land om biomangfold. De rovviltartene som finnes i Norge er i større og mindre grad felles bestander med våre naboland Sverige, Finland og Russland. Disse lands respektive forvaltningsregimer har stor betydning for den norske rovviltforvaltningen.

Norge har også tilsluttet seg andre avtaler som kan ha betydning for forvaltningen av rovvilt. Spesielt kan Europarådets dyreholdskonvensjon og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 samt ILO-konvensjonen nr.169 om urfolks rettigheter nevnes.

Rammene for norsk rovviltforvaltning er gitt i norsk miljøvernlovgivning og i de internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Nasjonale rammer

Den 16. juni 2011 ble rovviltforliket i Stortinget inngått med enighet i alle partier. Forliket tar for seg forvaltningen av gaupe, jerv, ulv og bjørn. Forliket sier også noe om videre forvaltning av kongeørn.

Forliket sier at den norske rovviltforvaltningen skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Rovviltforliket av 2004 hadde sitt fundament i Stortingsmelding nr. 15 (2002–2003), rovvilt i norsk natur, og Stortingets behandling av denne gjennom innstilling S. nr. 174. Føringerne i disse to dokumentene er fulgt opp i rovviltforskriften som igjen er hjemlet i naturmangfoldloven og i viltloven. Naturmangfoldloven – som er Norges første lov om vern og bærekraftig bruk av naturen, både i og utenfor vernede områder, er ett av en rekke tiltak som følger opp den globale konvensjonen om biologisk mangfold. Velferden til viktige byttedyr for rovviltet, som tamrein og sau, er regulert gjennom lov av 19.6.2009 om dyrevelferd med tilhørende forskrifter.

Det går frem av rovviltforliket 2011 at det skal legges vekt på regional forvaltning, med mål om at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Det skal utvises respekt

for eiendomsretten samt enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet. Forvaltningen skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

Den todelte målsettingen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Denne todelte målsettingen støtter seg til formålsparagrafene i viltloven, naturmangfoldloven og rovviltforskriften:

Viltloven § 1 (lovens formål)

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.

Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

Naturmangfoldloven § 1 (lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Rovviltforskriften § 1 Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Bestandsmål, rovviltneemndas myndighet og bakgrunnen for kvote – kvotejakt på gaupe

Rovviltneemnda har myndighet til å fastsette kvote for kvotejakt på gaupe når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for gaupe i regionen, jf. §§ 7 og 11 i forskrift av 18.3.2005 om forvaltning av rovvilt. Bestandsmålene er jf. forskriften også fordelt mellom fylkene i regionen. Bestandsmålsetning for region 8, er ti ynglinger av gaupe, hvorav fire ynglinger skal være lokalisert i Finnmark og seks ynglinger lokalisert i Troms. Ved vurdering av kvoter skal de fylkesvise bestandsmålene vektlegges, og søkes nådd det enkelte år.

Bestandsmåloppnåelsen baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. De tre siste årene er det registrert 13, 10 og 5,5 familiegrupper i region 8. Dette gir et snitt på 9,5 familiegrupper (Tabell 3).

Rovdata mottok brev fra Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet)

datert 20. mai 2005, her heter det: « Det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt skal angi antall årlige ynglinger av rovvilt det enkelte år. For jerv og gaupe oppgis også antall årlige ynglinger som et gjennomsnitt av antall ynglinger de foregående tre år. Dette tallet angir måloppnåelsen i den enkelte region. Direktoratet ber om at tall for gjennomsnittlig antall årlige ynglinger av jerv og gaupe i rovviltregionene oppgis som heltall. Der gjennomsnittet for disse tre år ikke er heltall, bes nyttet vanlige avrundingsregler for å angi antall ynglinger samlet for treårsperioden.» Rovviltneemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe jf. rovviltforskriften.

Tabell 3. Antall familiegrupper av gaupe før jakt fordelt på fylker og A- og B-områder i forvaltningsregion 8 i årene 2011–2014, samt gjennomsnittet for årene 2012–2014. Fordeling mellom områder er basert på hvor familiegruppa er registrert. Registreringsperioden varer fra 1. oktober til ut februar i registreringsåret. Forvaltningsmålet i region 8 er ti årlige ynglinger, fire i Finnmark og seks i Troms

År	2011			2012			2013			2014			Snitt 2012–2014
	A	B	Total	A	B	Total	A	B	Total	A	B	Total	Totalt
Finnmark	3	3 ¹	6	4	3	7	4	3	7	2	1	3	5,66
Troms	5	0,5	5,5	4	2	6	3	0	3	1,5	1	2,5	3,83
Region 8	8	3,5	11,5¹	8	5	13²	7	3	10	3,5	2	5,5³	9,5

¹Region 8 deler en yngling med region 7, denne er delt mellom regionene. Region 8 deler også en yngling med Sverige og en yngling med Finland. Disse ynglingene deles ikke opp, men telles altså som én hver.

²Region 8 deler to ynglinger av gaupe med region 7. Region 8 deler én yngling med Sverige og én yngling med Russland. Disse ynglingene deles ikke opp, men teller altså som én hver.

³Region 8 deler én yngling med Finland.

Kvoten for gaupe omfatter Nordland sør til Rombaken

I Forvaltningsregion 7, Nordland, er det mål om 10 årlige ynglinger av gaupe. Her er det de tre siste årene registrert 8, 10 og 4 familiegrupper, gjennomsnittet over de siste tre år er 7,3 registrerte ynglinger. Fylkesgrensa mellom Nordland og Troms er ingen naturlig barriere for gaupe. I 2011 delte Nordland og Troms én yngling, i 2012 var to ynglinger delt mellom regionene. Rombaken er en mer naturlig grense, derfor har rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 inngått en samarbeidsavtale blant annet om kvotejakt på gaupe:

Samarbeidsavtale mellom rovviltnemndene i region 7 og 8

Rovviltnemnda i region 7 og rovviltnemnda i region 8 har inngått følgende avtale om kvotejakt på gaupe, lisensfelling av jerv, samt kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv:

1. Ved fastsetting av:

- kvote for jakt på gaupe,
- kvote for lisensfelling av jerv,
- kvoter for betingede skadefellinger av jerv, gaupe, bjørn og ulv

i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofofbanen og langs Ofofbanen til svenskegrensa).

2. Kvotevedtak i dette området fastsettes av rovviltnemnda i Troms, som en del av fellingsområdene på Troms-sida av grenseområdet.

3. Sekretariatet for rovviltnemnda i region 8 skal ved utarbeidelse av saksframlegg for fastsetting av kvoter, legge vekt på:

- bestandssituasjonen for de aktuelle artene i området,
- fastsatt bestandsmål for de aktuelle artene i Nordland,
- føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland
- tapssituasjonen for sau og rein i området

4. Rovviltnemnda i region 7 skal gis anledning å komme med merknader til saken før det fattes vedtak om slike kvoter.
5. Kvotejakt og lisensfelling i dette området administreres av Fylkesmannen i Troms. Søknader om skadefelling av jerv, gaupe, ulv og bjørn i dette området skal behandles av Fylkesmannen i Troms i nært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.
6. I de tilfeller der Direktoratet for naturforvaltning har myndigheten til å fastsette slike kvoter i en eller begge rovviltregionene, oppfordres det til at DN fatter vedtak i samsvar med denne avtalen. Det legges til grunn at rovviltnemnda i region 8 kan fatte vedtak om kvoter i det aktuelle området i Nordland også i tilfeller hvor myndigheten til å fastsette slike kvoter i region 7 er tillagt DN.
7. Denne avtalen gjelder for perioden 6.9.2012–1.6.2015. Ved avtalens utløp skal det vurderes evt. videreføring av tilsvarende samarbeid. Avtalen kan oppheves umiddelbart dersom en av nemndene ønsker dette.

Forvaltningsområdet nord i Nordland

Ikke hele forvaltningsområdet for «nord-fylket», som har mål om ynglinger, er forvaltningsområde for gaupe. Prioriterte kalvingsområder for rein og beiteområder for sau er unntatt. Området Store Haugfjell (Figur 1) er det eneste området i Nordland, administrert av rovviltnemnda i region 8 som er forvaltningsområde for gaupe, dette området er likevel del av fellingsområdet «nordfylket», som skal legges til grunn ved målstyring av uttak i samsvar med kriteriene for kvotejakt på gaupe. Nordfylket har mål om tre årlige ynglinger av gaupe, i registreringssesongen 2013/2014 ble det ikke registrert ynglinger i nordfylket, i registreringssesongen 2012/2013 ble det registrert én yngling i nordfylket. Det var en lav registrert bestand av gaupe i nordre Nordland og søndre Troms ved registreringssesongene 2012/2013 og 2013/2014 (Figur 2). Før de to siste år, har det vært betydelig uttak av gaupe her, og det har vært små dokumenterte tap til gaupe i dette området de siste to år. Med bakgrunn i overnevnte vil sekretariatet tilrå rovviltnemnda i region 8 å la kvoten nord for Rombaken og øst for E6 tilhøre A-området, mens kvote vest for E6 fra Bjerkvik tilhører B-området.

Figur 1. Skravur viser forvaltningsområdet for gaupe. Hele området i Nordland som er administrert av region 8 og ligger øst for E6 inngår i fellingssone A. Fellingssone B i den delen av Nordland som administreres av region 8, er øst for Bjerkvik og E6

Gaupe – overvåking og bestandssituasjon

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at kunnskapsgrunnlaget skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Gaupebestanden i Norge blir hovedsakelig overvåket ved årlig å registrere antall familiegrupper, som er morder fulgt av årsunger. De fleste registreringer skjer på sporsnø. Registreringsperioden varer fra 1. oktober og ut februar. Årsaken til at registreringene ikke varer lenger, er at voksne dyr går sammen i paringstiden i mars, og derfor feilaktig kan bli vurdert å være familiegrupper. For dokumentasjon av familiegrupper må observasjoner av dyr, spor eller sportegn meldes til SNO, som da sender rovviltpersonell ut i felt. Innen region 8 gis det 15 000 kroner (skattepliktig) i dusør for meldinger om funn av nye familiegrupper som dokumenteres av SNO.

Det benyttes avstandsregler for å skille registreringer av ulike familiegrupper fra hverandre. De siste årene har det Skandinaviske gaupeprosjektet (Scandlynx) samlet inn nye data på forflytning hos gauper. Basert på denne nye kunnskapen er det foretatt en revidering av de gjeldende avstandsreglene. Lengden på avstandsreglene varierer med antall døgn mellom observasjonene, og det skilles mellom dynamiske og en statisk avstandsregel. De dynamiske avstandsreglene tar utgangspunkt i maksimal luftlinje avstand som hunngauper forflytter seg fra en dag til påfølgende dager. Den statiske avstandsregelen gjelder når det er mer enn ti dager mellom observasjonene, og vil i praksis være ytterpunktene i et hjemmeområde for en hunngaube med unger.

Ut fra alle bekreftede observasjoner, både dokumenterte og antatt sikre, beregner Rovdata hvor mange familiegrupper som minimum lever i Norge det enkelte år. I 2014 fant de at det var 5,5 familiegrupper i region 8, tre i Finnmark og 2,5 i Troms, i region 7 var det 4 registrerte familiegrupper. Over årene 2012–2014 var det gjennomsnittlig 9,5 og 7,3 registrerte familiegrupper i henholdsvis region 8 og 7.

Nedgangen fra registreringssesongen 2012/2013 til registreringssesongen 2013/2014 kan ikke alene forklares gjennom kjent avgang av gauper. I region 8 samt samarbeidsområdet med Nordland har vi en registrert avgang på 15 gauper etter avsluttet kvotejakt 2013. En nedgang fra 10 til 5,5 familiegrupper tilsvarer ($4,5 \times 6,14$) 28 gauper, dette før tilvekst er beregnet.

Sør-Troms og nordre del av Nordland grenser til Norrbottens län i Sverige, her har registrert antall familiegrupper avtatt siden 2011. Dette hovedsakelig grunnet en politisk avgjørelse om å gjennom jakt redusere gaupebestanden i reindriftsområdene (prop 2008/09:210 – En ny rovdjursförvaltning). Nord Troms og Finnmark grenser til Finland, data fra Finland tyder på at det er en tynn gaupebestand i nordlige områder og en tettere bestand ned mot Bottenviken (Figur 6, 7 og 8).

I Norge ble gaupebestanden før reproduksjonssesong og før kvotejakta 2013 beregnet til å være mellom 320 og 349 dyr (NINA rapport 859). I 2014 var tilsvarende estimat på 313 dyr. Bestandsestimatet før jakt i 2014 viser en nedgang på 10,3 % i antall gauper på landsbasis i forhold til i 2013. I Norge er gjennomsnittlig registrert gaupebestand de tre siste årene 60,5 familiegrupper, altså 4,5 familiegrupper fra bestandsmålet som er 65 (NINA rapport 1049). Scandlynx-forskere har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid. Modellen blir beskrevet i NINA rapport 774. Ny metodikk for denne modellen blir beskrevet i NINA rapport 960. Estimert antall voksne hunndyr som kan høstes per familiegruppe for at bestanden skal holdes stabil er 0,43 (NINA rapport 774).

Andrén m.fl. (2002) har vist at antall gaupeindivider i bestanden, med en viss usikkerhetsfaktor, kan regnes ut fra antall familiegrupper i februar. Studiet tok for seg tre ulike områder i Skandinavia (Tabell 2). Og kom frem til at antall individer per familiegruppe varierte med byttedyrtetthet. Ut fra resultatene i disse tre studiene har "Rovdata" i "NINA rapport 724" delt Norge inn i tre byttedyrkategorier: "høy tetthet" fra Bergslagen, "lav tetthet" fra Hedemark og "Tamrein" fra Sarek. Når Rovdata beregner hvor mange gauper som finnes i Norge, ganger de antall registrerte familiegrupper med forhåndstallene for antall individer per familiegruppe, avhengig av hvor i Norge gaupefamilien er registrert. Videre ligger det en viss usikkerhet i beregningen av hvilke registreringer som dreier seg om samme familiegruppe. Også her benytter Rovdata ulike avstandsregler, som avhenger av hvilken byttedyrkategori området hvor registreringen er gjort sokner til. I region 8 brukes forhåndstallet 6,14 for antall individer per familiegruppe.

Tabell 2. Andrén m.fl. (2002) kom frem til disse forhåndstallene, med vist usikkerhet, for antall gauper i bestanden beregnet ut fra antall familiegrupper i februar. I region 8 brukes forhåndstallet 6,14 for antall individer per familiegruppe

Område	Byttedyrkategori	Antall individer per familiegruppe	Usikkerhet
Sarek	tamrein	6,14	± 0,44
Hedemark	lav tetthet	6,24	± 0,73
Bergslagen	høy tetthet	5,48	± 0,40
Gjennomsnitt	–	5,95	± 0,64

Det er en usikkerhet knyttet til neste års registrering av gaupe, dersom et gitt antall gauper tas ut av bestanden. Denne usikkerheten vurderer sekretariatet at i første rekke ligger i årlige

variasjoner i ynglesuksess hos gaupe, og ikke i så stor grad i dataene som på nåværende tidspunkt danner beslutningsgrunnlaget.

Gjennom en sammenstilling av forskning på gaupas bestandsdynamikk i Skandinavia over en periode på ti år (NINA rapport 59), Utredninger i forbindelse med ny rovviltmelding, Gaupe – Bestandsdynamikk, bestandsutvikling og høstingsstrategier, Andersen et al. 2003) er det for alle gaupebestander som helhet beregnet et årlig vekstpotensial på omtrent 20 prosent, men med en betydelig grad av variasjon mellom år, og en betydelig individuell variasjon i rekruttering av avkom. Videre viser en teoretisk beregning at en avskytning på 16,7 prosent av estimert bestand før jakt opprettholder en stabil bestand, når det tas hensyn til dødeligheten av voksne hunngauper i perioden februar til mai. Dette forutsetter lik inn- og utvandring og at uttaket av voksne hunngauper ikke er for høyt.

På bakgrunn av overnevnte, samt vurderingene av tapssituasjonen i dette saksframlegget, vurderer sekretariatet at kunnskapsgrunnlaget er godt.

Sekretariatet vurderer beslutningsgrunnlaget som tilstrekkelig, føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 blir dermed ikke tillagt vekt.

Naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning sier at «en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Over er det vist at det finnes vesentlig kunnskap om gaupebestandens respons på jakttrykk, og om overlevelse og reproduksjon hos gaupe. Vi har også mye kunnskap om gaupas predasjonstakt på ulike byttedyr og på samspillet mellom gaupe og jerv. Mye av dette er samlet i NINA rapport 842, Framdriftsrapport for Scandlynx Norge 2011 samt i NINA Temahefte 57, Gaupas predasjon på sau – en kunnskapsoversikt. Sekretariatet legger til grunn at bestandsmålet for gaupe skal nås og opprettholdes innenfor A-området for gaupe, sekretariatet har vurdert at foreslått kvote for kvotejakt på gaupe i region 8 ikke er til hinder for dette, og at kvoten dermed heller ikke er i strid med prinsippet i naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver sier at «tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter». Rovviltnemnda skal forholde seg til bestandsmålet som er et kompromiss mellom beitenæring og rovvilt, fastsatt i rovviltforskriften § 4. Rovviltnemnda skal sikre en bærekraftig forvaltning av rovvilt samtidig som hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser ivaretas, blant annet slik at en i størst mulig grad kan fortsette med beitedyr i utmark. Kvotejakt påvirker gaupebestanden, det dreier seg likevel om regional gaupeforvaltning innen nasjonale rammer som igjen er bygd på internasjonale avtaler, dette mener sekretariatet gjør at et kostnadsspørsmål ved evt. miljøforringelse ikke blir relevant i denne sammenheng.

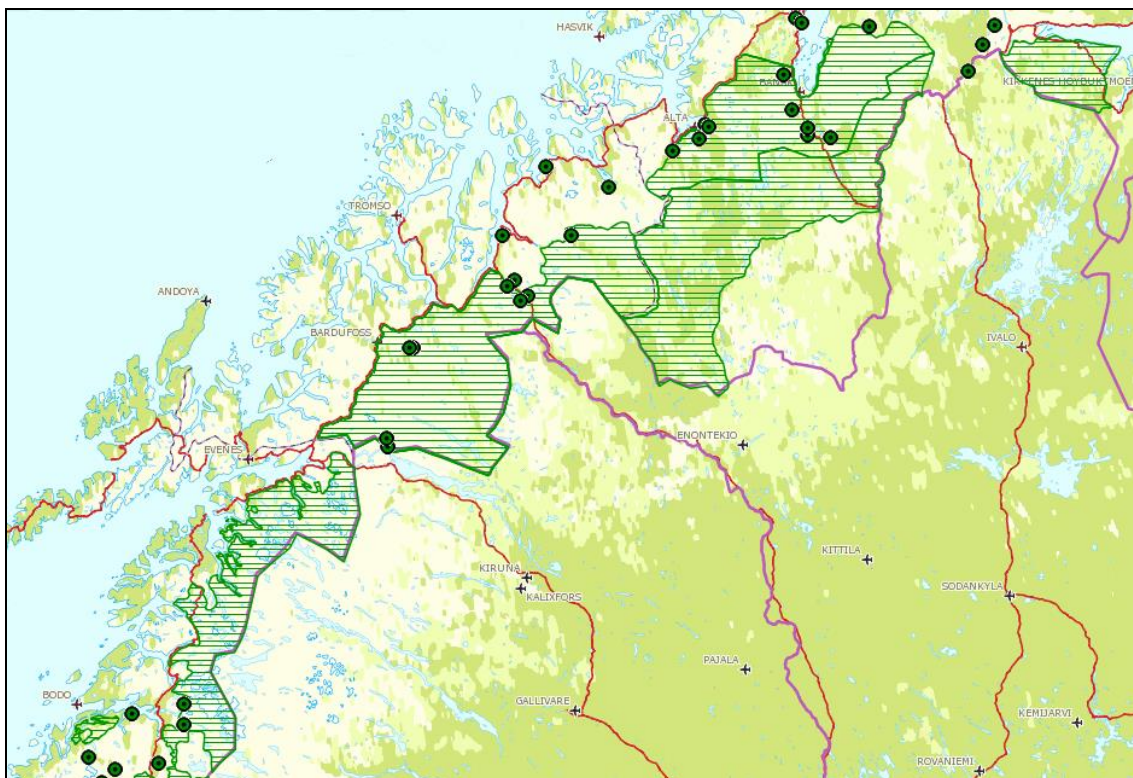
Naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder sier at «for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold gir de beste samfunnsmessige resultater». Innenfor fastsatte rammer jf. den todelte målsettingen om rovvilt og beitedyr har

rovviltnemnda gitt klare føringer for en tydelig arealdifferensiert forvaltning. Kvotejakt gir forutsigbarhet og det er etter sekretariatets vurdering langt mer samfunnsøkonomisk enn skadefelling.

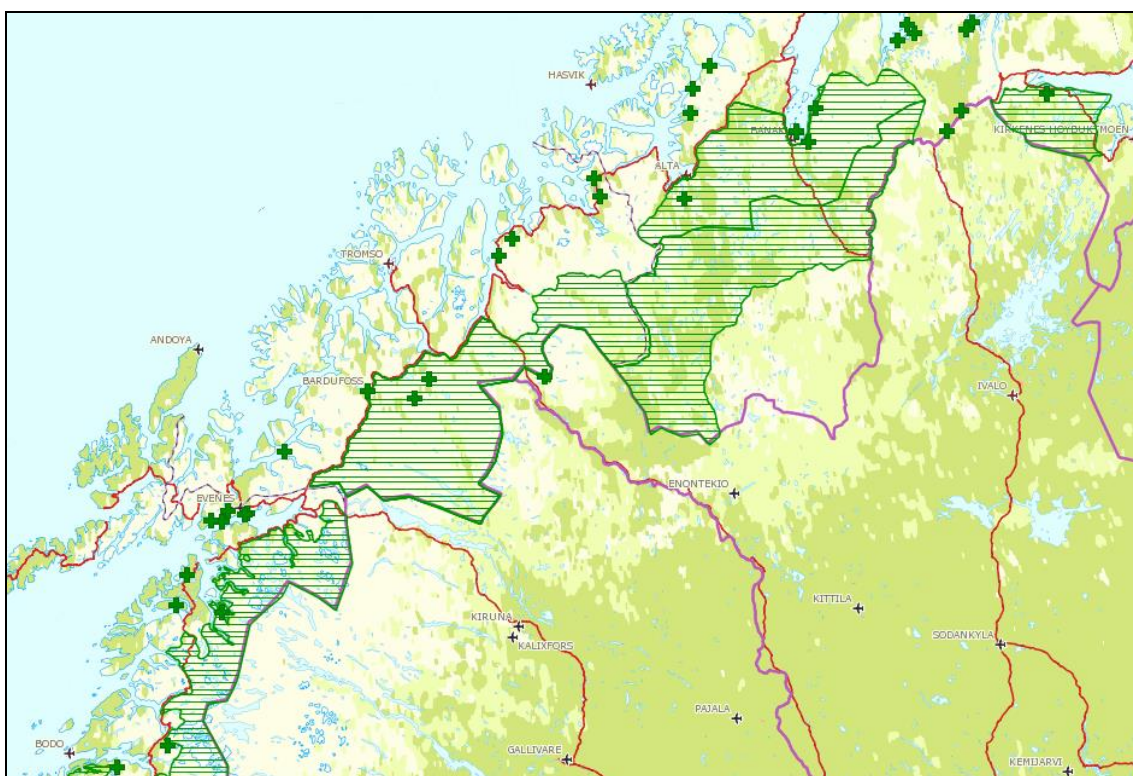
Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt med hjemmel i viltloven § 9 i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller høstingskriteriene som er fastslått i naturmangfoldloven § 16. Høsting (jakt) kan bare tillates når arten produserer et høstingsverdig overskudd. I tillegg skal det blant annet legges vekt på skade som arten gjør. Der rein og gaupe i region 8 er til samme tid, er det å forvente at rein er det viktigste byttedyret til gaupe (*Mattisson, J., et al. Factors affecting Eurasian lynx kill rates on semi-domestic reindeer in northern Scandinavia: Can ecological research contribute to the development of a fair compensation system? Biol. Conserv. (2011), doi:10.1016/j.biocon.2011.09.004*).

Hensikten med å iverksette kvotejakt, er å begrense veksten og/eller utbredelsen av gaupebestanden, for slik å begrense skadene gaupe påfører bufe- og tamrein. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skade på sau og rein.

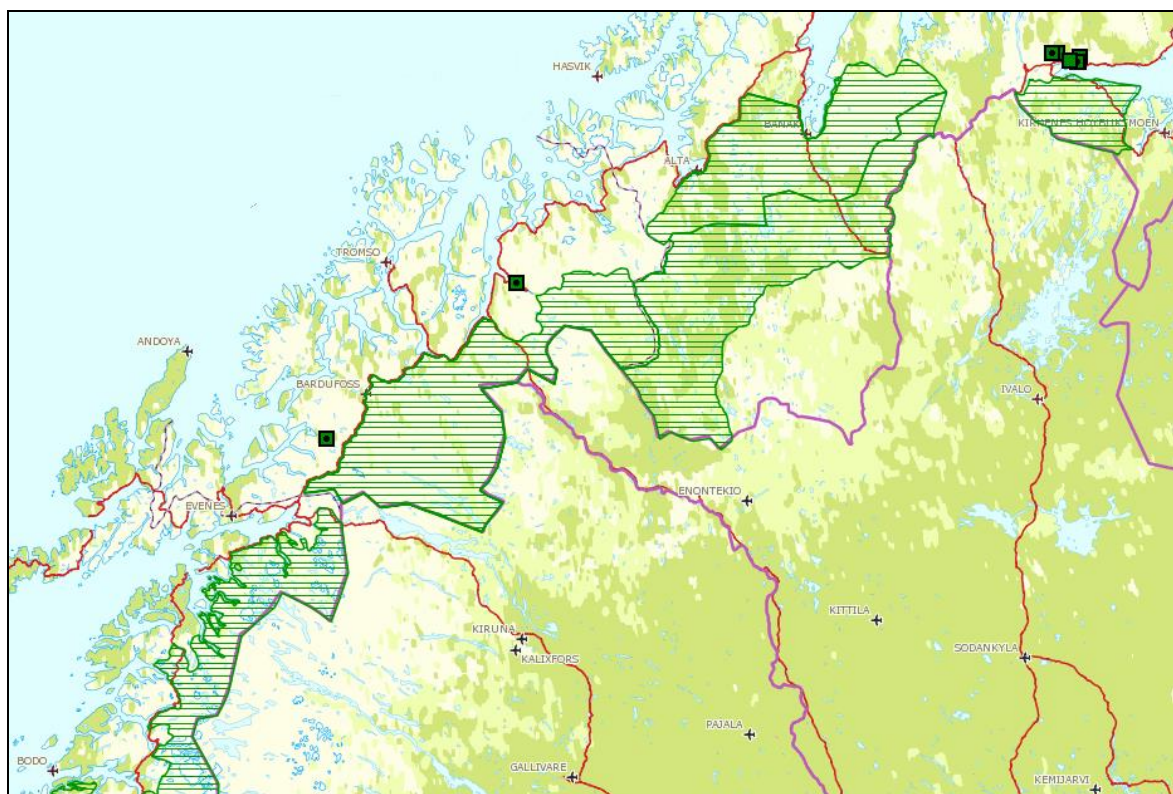
Over årene 2012 til 2014 har registrert gaupebestand i region 8 vist en nedadgående trend, 13 ynglinger i 2012, 10 i 2013 og 5,5 i 2014. Størst har nedgangen vært i Troms og samarbeidsområdet med Nordland. I Troms har det gjennom årene 2012–2014 blitt registrert henholdsvis 6, 3 og 2,5 familiegrupper. I Finnmark er tilsvarende tall 7, 7 og 3 familiegrupper. Færrest familiegrupper er det sør i Troms og nord i Nordland (Figur 2). Derimot har kjent avgang av gaupe nord i Nordland i 2013 og 2014 vært vesentlig (Figur 3). Med unntak av ett saubeiteområde på Varangerhalvøya har dokumenterte tap av sau til gaupe beitesesongen 2014 vært få (Figur 4). Derimot har det områdevis vært mange tap av rein som dokumentert eller antatt skyldes gaupe, i tidsrommet 1.10.2013–26.9.2014 har disse tapene vært på 101 rein i Troms og 56 rein i Finnmark (Figur 5).

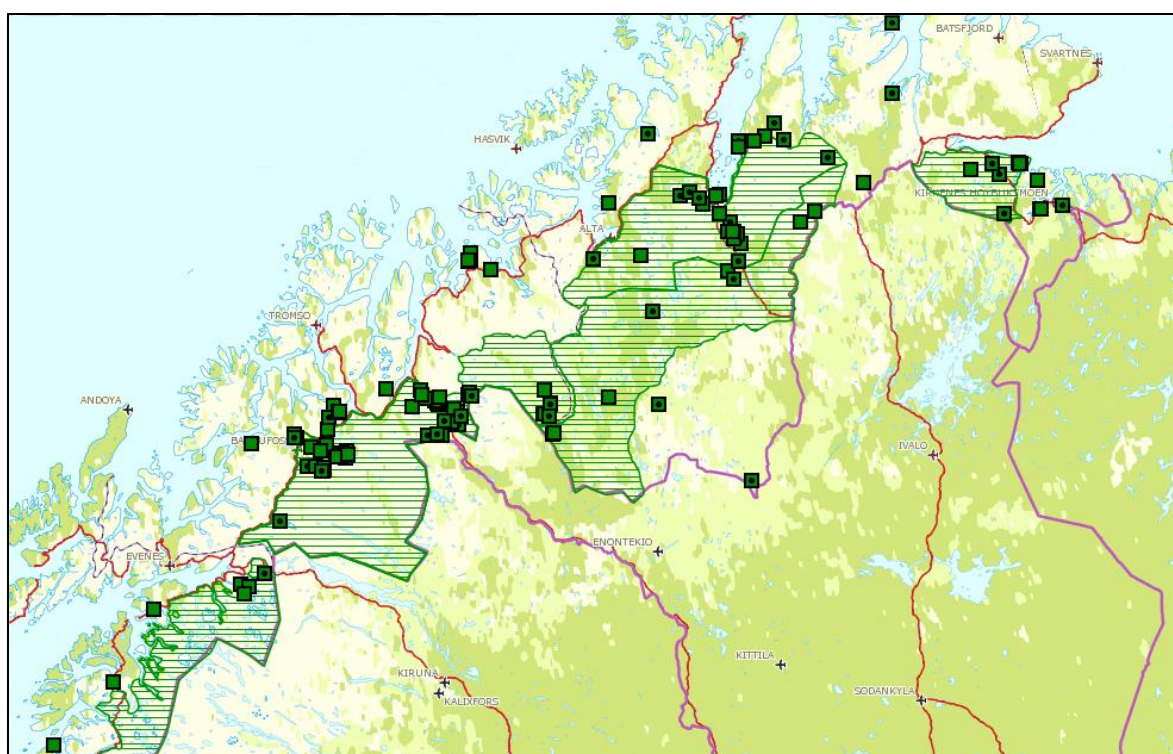
Figur 2. Skravert område viser A-området for gaupe. Sirkler angir dokumenterte observasjoner av familiegrupper registreringssesongene 2012/2013 og 2013/2014. Kilde: Rovbase per 26.9.2014.

Figur 3. Skravert område viser A-området for gaupe. Kryss viser registrert avgang av gauper i perioden 1.10.2012–26.9.2014. Kilde: Rovbase per 26.9.2014.

Figur 4. Skravert område viser A-området for gaupe. Firkanten viser sau dokumentert eller antatt tatt av gaupe i tidsrommet 1.5.2014–26.9.2014. Kilde: Rovbase per 26.9.2014.

Figur 5. Skravert område viser A-området for gaupe. Firkanten viser rein dokumentert eller antatt tatt av gaupe i tidsrommet 1.10.2013–26.9.2014. Kilde: Rovbase per 26.9.2014.

Figur 6. Orange punkter viser registrerte observasjoner av familiegrupper av gaupe i Nordre Finland vinteren 2013/2014. Kilde: Tuomo Ollila

Figur 7. Registrerte gaupeobservasjoner nord i Finland i perioden 1.9.2013–28.2.2014. Kilde: Riistavahinko.mmm.fi

Figur 8. Gule trekanter viser gauper tatt ut ved lisensjakt og skyddsjakt i Nordre Finland vinteren 2013/2014. Kilde: Tuomo Ollila

Finnmark – beregning av jaktkvote

I Finnmark er det registrert i snitt 5 familiegrupper de siste tre årene (7, 5 og 3 – de to siste med nye avstandsregler). Den beregnede totalbestanden av gaupe vil tilsvare $5 \times 6,14$ (dyr pr. familiegruppe) = **30,7** gauper. Etter jakt i 2014 er bestanden på **30,7** (snitt) – 7 (skutt) = **23,7** gauper. Dersom en forventer en tilvekst på 16,7 % blir estimert tilvekst lik ($23,7 \times 0,167$) **3,96** gauper. Bestanden før jakt i 2015 er **23,7** (bestand etter jakt) + **3,96** (tilvekst) = **27,66** gauper.

For at Finnmark skal opprettholde en bestand på 4 familiegrupper ved telling i 2015 må det være 24,56 gauper igjen etter jakt i 2015.

Bestand før jakt 2015: **27,66** gauper

Bestandsmål i Finnmark: 4 familiegrupper, 24,56 gauper ($4 \times 6,14$)

Tilvekst i bestanden: 16,7 % (NINA Rapport 59)

Antall dyr som kan tas ut i jakta 2015: **27,66** – 24,56 = **3,1**

Beregningen av antall gauper som kan felles baserer seg på antall familiegrupper registrert i A-området, eller i omegn av A-området i områder som ligger i B-området. I tillegg til disse faste reproduksjonsområdene har gaupe etablert seg innerst i Anarjohka nær finskegrensen og på den ytterste kyst i Loppa, ytterst på Kvalsundhalvøya, Sværholdt, Nordkinnhalvøya, Varangerhalvøya og Jarfjord mot Russergrensen. Disse områdene er vanskelige å overvåke pga. at det bor lite folk i nærheten som melder om spor. På ytterste kyst er det ofte vind som gir dårlige sporingsforhold. Nær riksgrensen til Russland i Jarfjord og Finland i Anarjohka er

det gauper som opptrer sporadisk på norsk side. Det bør åpnes for kvotejakt i disse områdene for å regulere utbredelsen av gaupebestanden langt utenfor forvaltningsområde A, da dette er kalvingsområder for rein og sauebeiteområder. Sværholdtholvøya er helårs beiteområde for rein. Avgrensning for indre og ytre område er valgt ut basert på vår kunnskap om gauperevirenes utbredelse fra forskning i Scandlynxprosjektet og jevnlig dialog med Statens naturoppsyn.

Rovviltforskriften § 7 sier at rovviltnemndens vedtak om kvotejakt skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.

Tap av beitedyr til gaupe siste år, samt erfaringer fra tidligere år, taler for at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, enn å åpne for kvotejakt i Finnmark. Rovviltnemnda har gitt føringer i sin forvaltningsplan om at bestandsmålet for gaupe skal nås og opprettholdes i A-området. Sekretariatet mener en kvote på åtte gauper totalt i Finnmark, med gitte områdeavgrensninger (Figur 9) og kvoter, ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse. Det åpnes for jakt i følgende områder i Finnmark, med følgende kvoter i hvert område:

A-området i Finnmark:

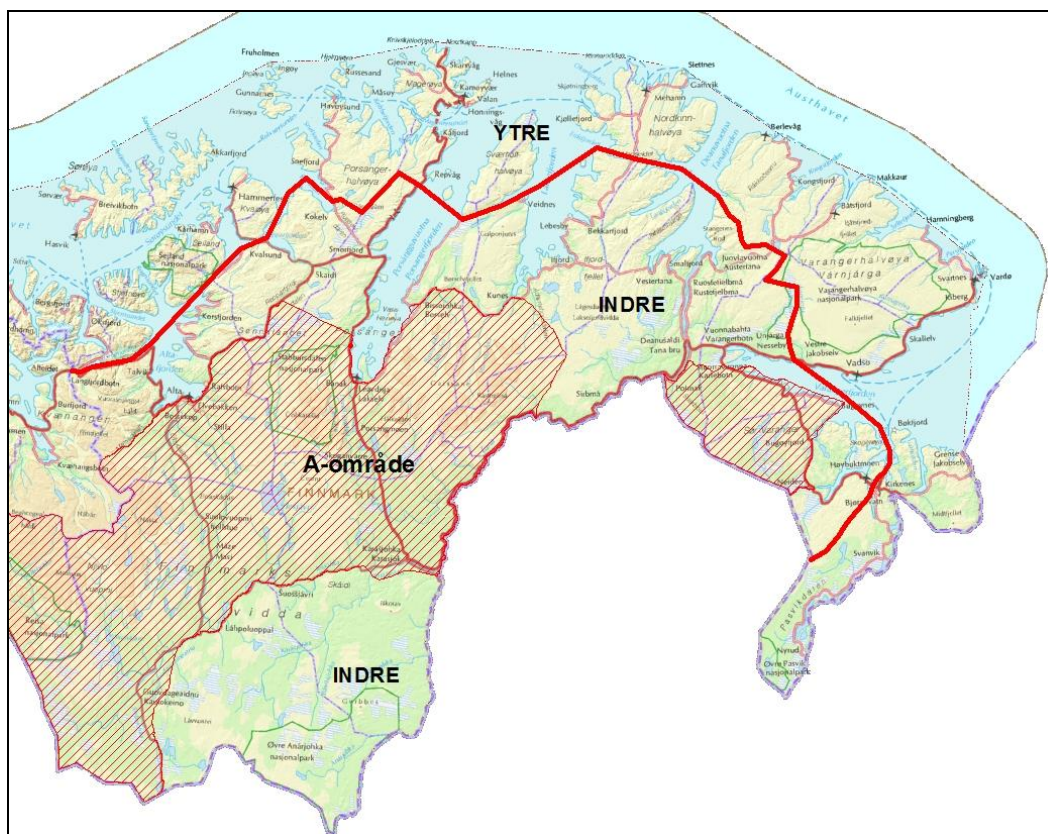
En – 1 – gaupe

Indre B-området i de delene av kommune Alta, Kvalsund, Porsanger, Kautokeino, Karasjok, Tana, Nesseby og Sør-Varanger som ikke ligger i A-området eller er nevnt nedenfor:

Tre – 3 – gauper hvorav maksimalt en – 1 – voksen hunngaue. Hvis en voksen hunngaue blir felt i dette området stoppes jakta og eventuelt resterende dyr på kvoten blir overført til kvoten i ytre område.

Ytre B-området øst for Bøkfjorden i Sør-Varanger kommune, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Nordkinnhalvøya nord for Hopseidet, Sværholtholvøya nord for fylkesvei 183, Nordkapp, Havøysund, Kvalsund nordvest for Repparfjorden og nordvest for Vargsundet, Alta nord for Langfjorden til E6 og fylkesgrensa for Troms. Hammerfest, Hasvik og Loppa kommune:

4 gauper uten hunndyrkvote, dersom en voksen hunngaue felles i indre B-sone før kvoten der er fylt, overføres resterende av kvoten til det ytre B-området.

Figur 9. Gaupekvoten i Finnmark differensieres mellom A-område, og indre og ytre B-område

Bakgrunnen for forslag til en slik differensiering innad i B-området i Finnmark er målet om bestandsoppnåelse i A-området. De delene av Finnmark som ligger langt fra A-området og ytterst på kysten ligger så langt fra der rovviltneemnda ønsker at det skal være familiegupper, at kvoten her ikke bør være en begrensende faktor. Dette er også kalvingsområder for rein. Forskning viser at om uttak av bestanden skal ha betydelig effekt for tapsomfang lokalt må bestanden reguleres betydelig, dette kan gjøres i disse områdene uten at hensikten til å oppnå bestandsmålet i A-sonen påvirkes. Uttak fra bestanden i områder med en fast bestand har kun midlertidig effekt. Det anbefales å åpne for en begrenset jakt innenfor A-sonen, og i randsonen til A-sonen med bakgrunn i tap til beitenæringa det siste året.

Sekretariatet viser til at vi ikke kan anbefale en sammenslåing av kvote for indre og ytre sone i B-området da dette vil medføre at flest gauper felles der tetthet av gaupe i B-sonen er størst, dvs. ved grensen til A-sonen. Jakttrykket bør differensieres i B-området slik at skadereduserende effekt optimaliseres i kalvingsområder og slik at man oppnår å begrense utbredelsen av gaupe på den ytterste kyst. Deling av sonen tilsier at jaktinnsats vil bli rettet til de områdene det er ledig kvote og man oppnår å styre jakttrykk dit det er behov. Erfaringer i de aller siste års gaupejakt og bjørnejakt i Finnmark er at de mest ivrige jegerne oppsøker områder med ledig kvote der det er gaupe i siste tidsperiode av jakten. Jegere sørfra har også begynt å oppsøke fylket om det er ledige kvoter. Vi anbefaler en sterkere styring av jakten som virkemiddel for å oppnå målene om å regulere bestanden der det er behov, slik at tapsomfang går ned særlig i kalvingsområder for rein, jf. føringer i forvaltningsplanen. Vi viser til tilsvarende praksis av styring av jakt og kvotefastsettelse i rovviltregionene 6 og 7.

Troms og nordre del av Nordland – beregning av jaktkvote

I området i Nordland som omfattes av kvotevedtak for Troms ble det i beitesesongene for sau 2013 og 2014 ikke funnet kadaver av sau som var dokumentert drept av gaupe (Rovbase per 26.9.2014). Ut fra rovbasen kan en se at det gjennom de to siste årene har vært forholdsvis få dokumenterte tap av rein og sau til gaupe i nordlige del av Nordland og sørlige del av Troms, med unntak av Gielas reinbeitedistrikt som i 2013 hadde betydelige tap til gaupe i grenseområdene mot Sverige, og inn på svensk side. I 2014 har det heller ikke her blitt dokumentert tap av rein til gaupe på norsk side (rovbase per 26.9.2014) I kommunene Evenes, Narvik og Tjeldsund ble det i 2012 erstattet 69 sau og lam som tapt til gaupe, i 2013 var erstatningen for tap til gaupe i disse tre kommunene nede på 26 sau og lam, alle disse i Evenes. Erstatningsberegninger for 2014 er per dato ikke foretatt.

Lainiovuoma sameby hadde i 2013 spesielt høye tap til gaupe i Dividalen. Inne ved Lainavatn i Bardu ble det i 2013 dokumentert noe tap av rein til gaupe. I Mauken og Andsfjellet i Målselv har det vært dokumentert betydelige tap av rein til gaupe de siste årene. I Helligskogen, Storfjord ble det i 2013 dokumentert svært høye tap av rein til gaupe, så langt i 2014 er dokumentasjonen lavere. Betydelig tap er dokumentert i Nordreisa og i Kvænangen. Siden 1.1.2014 er det i Troms dokumentert/antatt etter undersøkelse fra Statens naturoppsyn at 63 rein er drept av gaupe.

Gjennomsnittlig har det i Troms vært 3,83 registrerte familiegrupper de siste tre år, dette tilsvarer en totalbestand på $3,83 \times 6,14 = 23,5$ gauper. Etter jakta i 2014 skulle da bestanden være på $23,5 - 5 = 18,5$ gauper. Dersom en forventer en tilvekst på 16,7 % blir estimert tilvekst $(18,5 \times 0,167) = 3,1$ gauper. Dette tilsier at bestanden før jakt 2015 er $18,5 + 3,1 = 21,6$ gauper.

Dersom vi forutsetter at bestanden i Troms før jakt 2015 er 21,6 gauper, bestandsmålet i Troms tilsvarer 36,8 gauper ($6 \times 6,14$), og at tilveksten etter jakt er 16,7 % (NINA rapport 59), har vi ti gauper for lite for å oppnå bestandsmålet ved telling i 2015/2016:
 $21,6 - (36,8/1,167) = - 10$ gauper.

Dette regnestykket viser altså at det ikke bør åpnes for jakt. Imidlertid legger rovviltnevnndas forvaltningsplan av 10.10.2013 klare føringer på at bestandsmålene skal nås innenfor A-områdene, mens det skal være ett høyt trykk på uttak i B-områdene. En lav bestand taler for at gaupekvoten for Troms og samarbeidsområdet med Nordland i 2015 må settes lavt. Slik at gaupebestanden igjen kan nå bestandsmålene i Troms og forvaltningsområdet Nord-fylket i Nordland. Derfor vil ikke sekretariatet tilrå å åpne for kvotejakt på gaupe i A-området i Troms eller i fellingssone A i samarbeidsområdet med Nordland.

Andelen voksne hunngauper som får fram unger, kan variere en del mellom år. I enkelte år vil en stor andel av de voksne hunnene få fram unger, mens det i andre år er en mindre andel som klarer dette. Hvorfor det er slik, vet vi ikke med sikkerhet i dag, men næringstilgang og klima kan være mulige forklaringsfaktorer (NINA rapport 1049). I Troms og Finnmark var det toppår for smånagere i 2010/2011, og lav bestand i 2012 og 2013 (NINA rapport 1036). Sekretariatet tror det i 2012 og 2013 var en lav andel av de voksne hunnene som fikk fram unger.

Tap av beitedyr til gaupe siste år samt erfaringer fra tidligere år, taler for at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, enn å åpne for begrenset kvotejakt i B-områder. Rovviltnemnda har gitt føring i sin forvaltningsplan om at bestandsmålet for gaupe skal nås og opprettholdes i A-området. Sekretariatet mener en kvote på to gauper i B-områdene ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse.

Konklusjon

Gaupekvote i Troms og avtaleområdet i Nordland

Sekretariatet vil tilrå at det settes en kvote på to – 2 – gauper i B-området i Troms og samarbeidsområdet med Nordland. Av disse kan det ikke felles mer enn totalt én gaupe i B-området i kommunene Sørreisa, Bardu, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Tjeldsund (fastlandet), Evenes og Narvik (vest for Bjerkvik og E6). Da det kun åpnes for jakt på to dyr, settes ingen tispekvote.

Med hilsen

Leder for rovviltnemnda

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.